

International
Labour
Organization

Проект виконується
Міжнародною організацією праці

ПРЯМУЄМО
РАЗОМ

Проект фінансується
Європейським Союзом

Проект ЄС-МОП

«На шляху до безпечної, здорової та задекларованої праці в Україні»

Проект постанови КМУ

**«Про затвердження Мінімальних вимог
до забезпечення знаками безпеки та охорони здоров'я на
робочих місцях»**

Запропонований Державною службою України з питань праці

Технічні рекомендації Проекту ЄС-МОП щодо кращого
наближення до міжнародних і європейських стандартів із питань
праці та успішних практик

Червень 2021 року

ЗМІСТ

СТИСЛИЙ ВИКЛАД.....	3
ОСНОВНІ ПОЗИТИВНІ АСПЕКТИ.....	6
ЗВЕДЕННЯ ОСНОВНИХ НАПРЯМКІВ УДОСКОНАЛЕННЯ.....	7
ДЕТАЛЬНІ ЗМІНИ, РЕКОМЕНДОВАНІ ПРОЄКТОМ ЄС-МОП.....	11
ЛІТЕРАТУРА	45

СТИСЛИЙ ВИКЛАД

Проект постанови Кабінету Міністрів України (КМУ) «Про затвердження Мінімальних вимог до забезпечення знаками безпеки та охорони здоров'я на робочих місцях», запропонований Державною службою України з питань праці (Держпраці) спрямований на узгодження національного законодавства з [Директивою Ради 92/58/ЄЕС](#) від 24 червня 1992 року про мінімальні вимоги до забезпечення позначень безпеки та (або) здоров'я на роботі, як передбачено у ст. 424 та Додатку XL¹ до Глави 21 [Угоди про асоціацію між Україною, з одного боку, та Європейським Союзом і його державами-членами, з іншого боку](#) (УА).

Проект був розроблений Державною службою України з питань праці (Держпраці) і, як очікується, буде поданий на розгляд до Міністерства розвитку економіки, після чого буде направлений соціальним партнерам та іншим відповідним державним органам для офіційних консультацій із подальшим поданням до КМУ для прийняття.

Він оснований на попередньому розробленому Держпраці проекті правового акту - Технічного регламенту знаків безпеки та охорони здоров'я працівників, на [Технічних рекомендаціях Проекту ЄС-МОП до цього проекту правового акта](#), а також на дискусіях і обмінах думками, що відбулися між Проектом ЄС-МОП та фахівцями Держпраці з питань БЗР, залученими до процесу розроблення проекту.

Ці технічні поради та рекомендації до вищезазначеного проекту постанови КМУ «Про затвердження Мінімальних вимог до забезпечення знаками безпеки та охорони здоров'я на робочих місцях» подаються у рамках заходів 1.1.1 та 1.1.2 (результату 1.1) Проекту ЄС-МОП «[На шляху до безпечної, здорової та задекларованої праці в Україні](#)».

Мета цих технічних рекомендацій – сприяти ефективнішому узгодженню цього проекту постанови КМУ з основними міжнародними² та європейськими³ трудовими нормами і передовою практикою.

¹ Див. с. L 161/157 and L 161/1983 Офіційного вісника Європейського Союзу від 29.05.2014 р.

² Зокрема з такими конвенціями МОП: [Конвенція 1981 р. про безпеку та здоров'я на роботі \(№ 155\)](#), [Конвенція 1990 р. про хімічні речовини \(№ 170\)](#), [Конвенція 1947 р. про інспекцію праці \(№ 81\)](#) та [Конвенція 1969 р. про інспекцію праці в сільському господарстві \(№ 129\)](#).

³ Зокрема з такими актами Європейського Союзу: [Директива Ради 89/391/ЄЕС](#) від 12 червня 1989 р. про запровадження заходів, покликаних заохочувати до покращення безпеки та здоров'я працівників на роботі; [Директиваю Ради 92/58/ЄЕС](#) від 24 червня 1992 р. про мінімальні вимоги до забезпечення позначень безпеки та (або) здоров'я на роботі; [Директива Ради 98/24/ЄС](#) від 7 квітня 1998 р. про захист здоров'я і безпеки працівників від ризиків, пов'язаних із хімічними речовинами на роботі; [Регламентом \(ЄС\) № 1907/2006](#) Європейського Парламенту і Ради від 18 грудня 2006 р. про реєстрацію, оцінку, авторизацію і обмеження хімічних речовин і препаратів (REACH), яким засновується Європейське Агентство хімічних речовин і препаратів, вносяться зміни до Директиви 1999/45/ЄС і скасовуються Регламент Ради (ЄС) № 793/93 і Регламент Комісії (ЄС) № 1488/94, а також Директива Ради 76/769/ЄЕС і Директива Комісії 91/155/ЄЕС, 93/67/ЄЕС, 93/105/ЄС і 2000/21/ЄС; [Регламент \(ЄС\) № 1272/2008](#) Європейського Парламенту і Ради від 16 грудня 2008 року про класифікацію, маркування і пакування хімічних речовин сумішей (КМП), яким змінюються і скасовуються Директиви 67/548/ЄЕС та 1999/45/ЄС і вносяться зміни до Регламенту (ЄС) № 1907/2006.

Вони ґрунтуються на матеріалах попереднього Проєкту ЄС-МОП [«Зміцнення адміністрації праці з метою покращення умов праці та подолання незадекларованої праці»](#), зокрема на результатах аналізу і рекомендаціях, наведених у затвердженому [«Національному профілі з безпеки та гігієни праці. Україна – 2018»](#), запропонованих [«Настановах і рекомендаціях до концепції реформування національної системи запобігання професійним ризикам і заохочення безпеки та гігієни праці»](#), [«Стислих нотатках з основних аспектів узгодженості між українським національним законодавством і вибраними директивами ЄС»](#), [«Білій книзі - Директиви ЄС та реформування законодавства України з БЗР і трудових відносин»](#) та [«Дорожній карті наближення національного законодавства щодо умов праці до законодавства ЄС»](#).

У рекомендаціях також ураховано матеріали онлайн-тренінгу «Безпека та здоров'я на роботі (БЗР)», проведеного Проєктом ЄС-МОП 30 липня 2020 року в рамках «Літнього марафону онлайн-тренінгів із міжнародних і європейських стандартів у сфері праці та найкращих практик», у якому взяли участь близько 500 фахівців, що представляли уряд, парламент, профспілки, організації роботодавців, науково-дослідні установи та заклади освіти⁴.

Крім того, вони узгоджені з чотирма пакетами технічних рекомендацій до розробленого Мінекономіки проєкту Закону «Про безпеку та здоров'я працівників на роботі», наданими Проєктом ЄС-МОП у жовтні та листопаді 2020 року й лютому та червні 2021 року⁵.

Ці технічні рекомендації не слід розглядати як офіційні коментарі МОП або як заміник позицій наглядових органів МОП.

Крім того, експертно-технічні думки, виражені тут, не відображають офіційну думку Європейського Союзу, і відповідальність за них не може покладатися на Європейський Союз.

У наступному розділі стисло викладені основні аспекти, що потребують подальшого вдосконалення для того, щоб наблизити постанову КМУ «Про затвердження Мінімальних вимог до забезпечення знаками безпеки та охорони здоров'я на робочих місцях» до відповідних міжнародних і європейських стандартів із питань праці та успішної практики.

Третій розділ містить детальніший матеріал, зокрема рекомендовані зміни до цього проєкту постанови (в режимі відстеження правок), а також їх обґрунтування (в режимі приміток), що має на меті ефективніше узгодити постанову з вищезгаданими стандартами та практикою.

⁴ Відеозапис цього онлайн-тренінгу і допоміжні матеріали до нього можна знайти [тут](#).

⁵ Технічні рекомендації до розробленого Мінекономіки проєкту Закону «Про безпеку та здоров'я працівників на роботі», подані Проєктом ЄС-МОП у лютому та червні 2021 року, доступні за посиланнями відповідно https://www.ilo.org/budapest/what-we-do/projects/declared-work-ukraine/WCMS_774342/lang-uk/index.htm та https://www.ilo.org/budapest/what-we-do/projects/declared-work-ukraine/WCMS_798726/lang-uk/index.htm.

Ми очікуємо, що ці технічні рекомендації можуть допомогти вдосконаленню законодавства та покращенню його узгодженості з відповідними міжнародними та європейськими стандартами в сфері праці та найкращою практикою, що може реально сприяти забезпеченню гідних умов праці у країні.

Київ, 20 червня 2021 року

Антоніу Сантуш

Менеджер Проєкту ЄС-МОП

“На шляху до безпечної, здорової та задекларованої праці в Україні”

Офіс МОП для країн Центральної та Східної Європи

ОСНОВНІ ПОЗИТИВНІ АСПЕКТИ

Порівнюючи нову версію проєкту правового акта (спрямованого на транспонування до національної юридичної системи Директиви Ради 92/58/ЄЕС від 24 червня 1992 року про мінімальні вимоги до забезпечення позначень безпеки та (або) здоров'я на роботі) з його попередньою версією, можна констатувати, що до початкового документа внесено багато вдосконалень.

У цій версії проєкту постанови КМУ «Про затвердження Мінімальних вимог до забезпечення знаками безпеки та охорони здоров'я на робочих місцях», запропонованому Держпраці, вже враховано низку [технічних рекомендацій Проєкту ЄС-МОП до попереднього проєкту акта](#), завдяки чому його наближено до відповідних міжнародних і європейських стандартів із питань праці та успішної практики.

Серед найбільш значних удосконалень варто зазначити нижченаведені.

1. Стосовно формальних аспектів і чіткості:

- a) Це – проєкт постанови КМУ (а не наказу міністерства), що наділяє його необхідною юридичною силою для забезпечення його ефективної імплементації, має вищу силу, ніж протилежні положення чинних правових актів, а також забезпечує сталість, довготривалість і відносний імунітет цього правового акта до випадкових змін у політиці компетентного міністерства.
- b) Зміна назви правового акта, щоб краще описати його зміст і покращити його узгодженість із директивою, на транспонування котрої він спрямований, однак додаткові вдосконалення мають бути зроблені
- c) Ієрархічна нумерація майже всіх пунктів постанови та всіх розділів додатків до неї (хоча кілька з них ще потребують нумерації).
- d) Покращення і точніше узгодження використовуваної термінології з міжнародними та європейськими нормами (наприклад, «роботодавець» замість «суб'єктів господарювання», «підприємства» та «підприємств і (або) фірм»), а також визначення використовуваних термінів (хоча визначення та (або) використання деяких термінів ще потребує подальшого вдосконалення для забезпечення послідовності та чіткості).

2. Стосовно систематики, структури та змісту акта:

- a) Видалення з розділу щодо обов'язків роботодавців положень стосовно:
 - i) часткового, повного або тимчасового вилучення зі сфери застосування правового акта, хоча й поки що без включення цих положень у більш доречну частину акта (стосовно предмету і сфери застосування);
 - ii) різного застосування положень правового акта залежно від того, чи забезпечені або не забезпечені знаки безпеки та здоров'я

станом на дату набрання чинності цим актом (хоча заголовок розділу, до якого це положення перенесено, ще потребує подальшого вдосконалення).

- b) Зазначення дати набрання чинності.
- c) Передбачене внесення змін до додатків у необхідних випадках.
- d) Передбачена реалізація заходів, необхідних для забезпечення відповідності правової бази положенням акта, з метою забезпечення його ефективного застосування.
- e) Визначення державного органу, який має правову компетенцію для підтримання, контролю та забезпечення дотримання положень акта (хоча зазначений центральний орган виконавчої влади не є найбільш доречним).

ОГЛЯД ОСНОВНИХ АСПЕКТІВ, ЩО ПОТРЕБУЮТЬ УДОСКОНАЛЕННЯ

Незважаючи на вищезазначений прогрес і внесені вдосконалення, у проєкті постанови КМУ «Про затвердження Мінімальних вимог до забезпечення знаками безпеки та охорони здоров'я на робочих місцях», що аналізується, порівняно з початковим проєктом Технічного регламенту знаків безпеки та охорони здоров'я працівників, цілком очевидно, що ще потрібно внести певні додаткові вдосконалення, щоб краще узгодити проєкт правового акта з відповідними міжнародними та європейськими стандартами з питань праці та успішною практикою.

Серед основних аспектів, які ще потребують подальшого вдосконалення, слід зазначити нижченаведені.

1. До розділу «Загальні положення» слід включити новий пункт (пункт 2) такого змісту: *«Положення Закону України «Про безпеку та здоров'я працівників на роботі», яким імплементовано положення Директиви Ради 89/391/ЄЕС від 12 червня 1989 року про запровадження заходів, покликаних заохочувати до покращення безпеки та здоров'я працівників на роботі, повністю поширюються на всю сферу, зазначену в попередньому пункті, без обмеження суворіших і (або) спеціальних положень цієї постанови»*. Цей пункт є вкрай необхідним для узгодження акта зі ст. 1(4) Директиви 92/58/ЄЕС з тим, щоб забезпечити, щоб положення Закону України «Про безпеку та здоров'я працівників на роботі» (яким транспонується рамкова Директива ЄС із БЗР 89/391/ЄЕС) поширювалися також на мінімальні вимоги до забезпечення знаками безпеки та здоров'я на роботі, без обмеження суворіших і (або) спеціальних положень, викладених у цій постанові.
2. До розділу «Загальні положення» слід включити новий пункт (пункт 5) такого змісту *«Беручи до уваги види діяльності та (або) розмір відповідних*

підприємств, певним категоріям підприємств може бути дозволено замінити повністю, частково або тимчасово світлові сигнали та (або) звукові сигнали, передбачені цією постановою та додатками до неї, альтернативними заходами, що забезпечують аналогічний рівень захисту, шляхом видання наказу центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики в сфері безпеки та здоров'я працівників, за умови проведення консультацій з відповідними організаціями роботодавців і працівників». Цей новий пункт слід додати з метою зміни положення і редакції початкового пункту 8, щоб краще узгодити його зі ст. 1, 6(1) і 6(3) Директиви 92/58/ЄЕС і покращити систематику, структуру і чіткість цього правового акта, оскільки цей пункт стосується сфери дії та мети постанови).

3. Назва «Мінімальні вимоги до забезпечення знаками безпеки та охорони здоров'я на робочих місцях» необхідно замінити на «Мінімальні вимоги до забезпечення знаками безпеки і здоров'я на роботі» - по всьому тексту постанови, мінімальних вимог і додатків 1-20, з огляду на таке:
 - a) Знаки безпеки і здоров'я використовуються не лише в цілях охорони, але і в превентивних цілях;
 - b) Знаки безпеки і здоров'я повинні забезпечуватися не лише на робочих місцях, вони повинні забезпечуватися в інших місцях, які не обов'язково є робочими місцями, як от маршрути пересування, сходи, двері, аварійні та запасні виходи, протипожежне обладнання, робоче обладнання, склади, місця зберігання, паркувальні майданчики, транспортні маршрути і в цілому у робочих зонах;
 - c) Необхідність кращого узгодження із Директивою 92/58/ЄЕС.
4. Використання деяких термінів усе ще потребує удосконалення, наприклад:
 - a) використання терміна «гігієна» замість «здоров'я»;
 - b) використання виразу «знаки безпеки і охорони здоров'я» замість «знаки безпеки і здоров'я»;
 - c) використання виразу «на робочих місцях» замість «на роботі»;
 - d) використання терміна «індивідуальне захисне спорядження» замість «засоби індивідуального захисту»;
 - e) використання терміна «умовні знак/умовний сигнал»;
 - f) використання терміна «сигнал, поданий за допомогою рук»;
 - g) використання терміна «словесний сигнал/словесна комунікація/словесні повідомлення»;
 - h) використання терміна «основні характеристики» замість «притаманні (невідємні) характеристики».
5. Стосовно «обов'язків роботодавців» слід внести нижченаведені зміни:

- a) переглянути редакцію першого пункту з міркування чіткості;
 - b) перенести вгору третій пункт (і зробити його новим другим пунктом) та переформулювати його для кращого узгодження зі ст. 3(1) Директиви 92/58/ЄЕС і ст. 6(3)(a) Директиви 89/391/ЄЕС, а також для того, щоб відобразити більше значення цього положення порівняно з іншими положеннями, що йдуть за ним;
 - c) переглянути попередній другий пункт (тепер третій) для кращого узгодження зі ст. 3(2) та Додатком V Директиви 92/58/ЄЕС і для ясності;
 - d) розбити на два підпункти (i) та and ii) четвертий пункт для кращого узгодження зі ст. 7(2) Директиви 92/58/ЄЕС;
 - e) переглянути редакцію п'ятого і шостого пунктів для кращого узгодження з Директивою 92/58/ЄЕС і для більшої ясності.
6. Що стосується різного застосування положень постанови залежно від того, чи забезпечені або не забезпечені знаки безпеки та здоров'я станом на дату набрання чинності цим актом:
- a) заголовок цього розділу «Знаки безпеки та охорони здоров'я» слід замінити на «Знаки безпеки та здоров'я, що мають використовуватися або вже використовуються»;
 - b) перший та другий пункти цього розділу слід переформулювати згідно з рекомендаціями, щоб краще узгодити їх відповідно зі статтями 4 та 5 Директиви 92/58/ЄЕС.
7. Що стосується розділу «Інші положення», хоча дуже важливо мати визначення державного органу, який має юридичні повноваження щодо сприяння, контролю і забезпечення дотримання положень цієї постанови, центральний орган виконавчої влади («центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері промислової безпеки, охорони праці, гігієни праці») визначено неправильно. Це має бути «центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю», щоб забезпечити також узгодженість із відповідними положеннями проєкту Закону України «Про безпеку та здоров'я працівників на роботі» та проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо порядку державного нагляду (контролю) за додержанням законодавства про працю». Більше того, згадані положення визначають державний орган, наділений повноваженнями здійснення контролю і забезпечення застосування положень цієї постанови, що належить до основних функцій центрального органу виконавчої влади, що реалізує політику державного нагляду (контролю) за додержанням законодавства про працю, і таким чином виконує функції інспекції праці.
8. Слід переглянути Таблицю відповідності (Додаток 10) згідно з рекомендаціями, щоб краще засвідчити відповідність між положеннями постанови та положеннями Директиви 92/58/ЄЕС.

9. Слід включити до тексту постанови новий пункт (пункт 3) у такій редакції: *«Будь-яке посилання на постанову, що втратила чинність, вважається посиланням на відповідні положення цієї постанови»* (та перенумерувати наступні пункти), з метою кращого узгодження постанови зі ст. 10(2) Директиви 92/58/ЄЕС.
10. Деякі пункти постанови, а також деякі розділи додатків слід належно пронумерувати із дотриманням визначеної ієрархії, щоб полегшити розуміння правових норм та перехресні посилання між ними у тексті, а головне – щоб полегшити загальне розуміння і ефективне застосування постанови. Наприклад:
- a) підпункти 1-14 пункту 6 Мінімальних вимог до забезпечення знаками безпеки та здоров'я на роботі;
 - b) абзаци i) та ii) пункту 4 пункту 7 Мінімальних вимог до забезпечення знаками безпеки та здоров'я на роботі;
 - c) підпункти 3.1.1 - 3.1.3, 3.2.1 - 3.2.3, 5.1.1 - 5.1.5 Додатка 1;
 - d) пункт 3.2.2 Додатка 2;
 - e) опис типів «кодованих сигналів, поданих за допомогою рук, для використання» (A, B, C і D) у таблиці в розділі 3 Додатка 9.

Вищезазначені аспекти, які слід удосконалити, а також ще багато аспектів детальніше вказані, разом з їх рекомендованою редакцією та відповідним обґрунтуванням, у наступному розділі «Детальні зміни, рекомендовані Проектом ЄС-МОП» в режимі відстеження правок програми WinWord та з доданням коментарів на полях.

ДЕТАЛЬНІ ЗМІНИ, РЕКОМЕНДОВАНІ ПРОЄКТОМ ЄС-МОП⁶

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від

2021 р. №

Київ

Про затвердження Мінімальних вимог до забезпечення знаками безпеки та ~~охорони~~ здоров'я на ~~роботі~~ робочих місцях

Відповідно до пункту 1361 Плану заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони та Європейським союзом, європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони Кабінет Міністрів України **постановляє:**

1. Затвердити мінімальні вимоги до забезпечення знаками безпеки та ~~охорони~~ здоров'я на ~~роботі~~ робочих місцях, що додаються.

2. Визнати такою, що втратила чинність постанову Кабінету Міністрів України від 25 листопада 2009 року № 1262.

3. Будь-яке посилання на постанову, що втратила чинність, вважається посиланням на відповідні положення цієї постанови.

34. Міністерству економіки України забезпечити **впровадження** мінімальних вимог до забезпечення знаками безпеки та ~~охорони~~ здоров'я на ~~роботі~~ робочих місцях, затверджених цією постановою.

45. Ця постанова набирає чинності через рік з дня її опублікування.

Прем'єр-міністр України

Д. ШМИГАЛЬ

⁶ Виділені в режимі відстеження змін програми WinWord та обґрунтовані в режимі приміток.

Commented [LS1]: Назву "Мінімальні вимоги до забезпечення знаками безпеки та охорони здоров'я на робочих місцях" слід замінити на "Мінімальні вимоги до забезпечення знаками безпеки та здоров'я на роботі" по всьому тексту постанови, мінімальних вимог і додатків 1 - 10, з огляду на таке:

1. Знаки безпеки і здоров'я використовуються не лише в цілях охорони, але і в превентивних цілях;
2. Знаки безпеки і здоров'я повинні забезпечуватися не лише на робочих місцях, вони повинні забезпечуватися в інших місцях, з не обов'язково є робочими місцями, як от маршрути пересування, сходи, двері, аварійні та запасні виходи, протипожежне обладнання, робоче обладнання, склади, місця зберігання, паркувальні майданчики, транспортні маршрути і в цілому у робочих зонах
3. Краще узгодити текст із Директивою 92/58/ЄЕС

Commented [LS2]: Див. попередній коментар

Commented [user3]: Для кращого узгодження зі ст. 10(2) Директиви 92/58/ЄЕС.

Commented [LS4]: Назву "Мінімальні вимоги до забезпечення знаками безпеки та охорони здоров'я на робочих місцях" слід замінити на "Мінімальні вимоги до забезпечення знаками безпеки та здоров'я на роботі" по всьому тексту постанови, мінімальних вимог і додатків 1 - 10, з огляду на таке:

1. Знаки безпеки і здоров'я використовуються не лише в цілях охорони, але і в превентивних цілях;
2. Знаки безпеки і здоров'я повинні забезпечуватися не лише на робочих місцях, вони повинні забезпечуватися в інших місцях, з не обов'язково є робочими місцями, як от маршрути пересування, сходи, двері, аварійні та запасні виходи, протипожежне обладнання, робоче обладнання, склади, місця зберігання, паркувальні майданчики, транспортні маршрути і в цілому у робочих зонах
3. Краще узгодити текст із Директивою 92/58/ЄЕС

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 2021 р. №

**Мінімальні вимоги
до забезпечення знаками безпеки та ~~охорони~~ здоров'я на ~~робочих~~
~~місцях~~роботі**

Загальні положення

1. Ця постанова встановлює **мінімальні вимоги до забезпечення знаками безпеки та ~~охорони~~ здоров'я на ~~робочих~~ місцяхроботі** (далі – **Мінімальні вимоги**) та імплементує положення Директиви Ради 92/58/ЄЕС від 24 червня 1992 року про мінімальні вимоги до ~~позначень знаків~~ безпеки та ~~або здоров'я на роботі гігієни на робочому місці~~.

2. Положення Закону України «Про безпеку та здоров'я працівників на роботі», яким імплементовано положення Директиви Ради 89/391/ЄЕС від 12 червня 1989 року про запровадження заходів, покликаних заохочувати до покращення безпеки та здоров'я працівників на роботі, повністю поширюються на всю сферу, зазначену в попередньому пункті, без обмеження суворіших і (або) спеціальних положень цієї постанови.

23. Дія цих Мінімальних вимог поширюється на знаки безпеки та ~~охорони~~ здоров'я, якими за допомогою вказівних дошок, кольорів, світлових або звукових, словесних сигналів або сигналів, поданих за допомогою рук, встановлюється заборона щодо вчинення небезпечних дій або дій, що можуть спричинити небезпеку, або дається вказівка щодо здійснення заходів щодо безпеки та/або ~~охорони~~ здоров'я, або попередження про наявність ризику чи небезпеки, або зобов'язують до виконання певних дій для забезпечення безпеки та/або ~~охорони~~ здоров'я працівників на ~~роботі~~робочому місці.

Commented [LS5]: Назву "Мінімальні вимоги до забезпечення знаками безпеки та охорони здоров'я на робочих місцях" слід замінити на "Мінімальні вимоги до забезпечення знаками безпеки та здоров'я на роботі" по всьому тексту постанови, мінімальних вимог і додатків 1 - 10, з огляду на таке:

1. Знаки безпеки і здоров'я використовуються не лише в цілях охорони, але і в превентивних цілях;
2. Знаки безпеки і здоров'я повинні забезпечуватися не лише на робочих місцях, вони повинні забезпечуватися в інших місцях, зокрема не обов'язково є робочими місцями, як от маршрути пересування, сходи, двері, аварійні та запасні виходи, протипожежне обладнання, робоче обладнання, склади, місця зберігання, паркувальні майданчики, транспортні маршрути і в цілому у робочих зонах
3. Краще узгодити текст із Директивою 92/58/ЄЕС

Commented [LS6]: Див. коментар вище.

Commented [LS7]: Вказати правильну назву Директиви

Commented [user8]: Цей пункт слід додати задля кращого узгодження зі ст. 1(4) Директиви 92/58/ЄЕС, забезпечивши, щоб положення Закону України «Про безпеку та здоров'я працівників на роботі» (яким транспонується рамкова Директива ЄС із БЗР 89/391/ЄЕС) поширювалися також на забезпечення знаками безпеки та охорони здоров'я на робочих місцях, без обмеження суворіших і (або) спеціальних положень, викладених у цій постанові.

Commented [LS9]: Слід змінити, тому що знаки використовуються не лише в цілях охорони, а і в превентивних цілях. Це також необхідно для кращого узгодження із 92/58/ЄЕС

Commented [LS10]: Див. попередній коментар.

Commented [LS11]: На роботі, не лише на робочих місцях, вони повинні забезпечуватися в інших місцях, які не обов'язково є робочими місцями, як от маршрути пересування, сходи, двері, аварійні та запасні виходи, протипожежне обладнання, робоче обладнання, склади, місця зберігання, паркувальні майданчики, транспортні маршрути і в цілому у робочих зонах.

34. Ці Мінімальні вимоги не поширюються на знаки, що:

- 1) використовуються у сфері регулювання автодорожнього, залізничного, внутрішнього водного, морського і повітряного транспорту;
- 2) пов'язані з введенням в обіг на ринок небезпечних речовин, сумішей, виробів і устаткування;
- 3) використовуються аварійно-рятувальними підрозділами під час проведення ними аварійно-рятувальних робіт у зонах надзвичайних ситуацій.

5. Беручи до уваги види діяльності та (або) розмір відповідних підприємств, певним категоріям підприємств може бути дозволено замінити повністю, частково або тимчасово світлові сигнали та (або) звукові сигнали, передбачені цією постановою та додатками до неї, альтернативними заходами, що забезпечують аналогічний рівень захисту, шляхом видання наказу центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики в сфері безпеки та здоров'я працівників, за умови проведення консультацій з відповідними організаціями роботодавців і працівників.

Commented [user12]: Цей пункт слід додати тут взамін вихідного пункту 8 (див. нижче), щоб покращити систематику, структуру і чіткість цього правового акта (тому що цей пункт стосується сфери дії та мети постанови), а також щоб краще узгодити його зі ст. 1, 6(1) і 6(3) Директиви 92/58/ЄЕС.

46. У цих Мінімальних вимогах терміни вживаються в такому значенні:

1) аварійні знаки - знаки, що вказують напрямок до шляхів евакуації, аварійних виходів, пунктів і засобів першої допомоги та/або до рятувальних засобів і знаки пожежної допомоги;

2) вказівна дошка - це позначення, що представляє специфічну інформацію за допомогою сполучення геометричної форми, кольорів і умовного знака символу, або піктограми, і який стає видимим за допомогою висвітлення певної інтенсивності;

Commented [user13]: Для кращого узгодження з визначенням, поданим у ст. 2(g) Директиви 92/58/ЄЕС, а також тому, що тут немає визначення застосованого терміну «умовний знак».

3) додаткові засоби до вказівної дошки - це ~~випадки використання такої вказівної дошки, що використовується~~ разом з одним із знаків, зазначених у визначенні вказівної дошки, що надають додаткову інформацію;

4) знаки безпеки та ~~охорони здоров'я~~ (далі - знаки безпеки) - це такі знаки, які відносяться до специфічного об'єкта, діяльності або ситуації і включають інформацію або інструкції з безпеки та ~~гігієни праці на робочому місці здоров'я на роботі~~ за допомогою вказівних дошок, кольорів, світлових знаків або акустичних сигналів, словесних повідомлень або сигналів за допомогою рук (жестикуляції), залежно від обставин;

5) звуковий сигнал - це закодований умовний звуковий сигнал, що створюється і передається за допомогою спеціального пристрою без використання людського або синтезованого (штучного) голосу;

6) знак заборони - це знак, що забороняє дії, які можуть спричинити, або викликати небезпеку;

7) зобов'язувальні знаки - знаки, що зобов'язують до виконання певних дій;

8) інформаційні знаки - знаки, що дають інформацію, додаткову до тієї, яку містять знаки заборони, попереджувальні знаки, зобов'язувальні знаки та аварійні знаки (евакуаційні та рятувальні знаки, знаки першої допомоги або знаки пожежної допомоги);

9) кольори безпеки - це кольори, яким надається специфічне значення;

10) попереджувальні знаки – знаки, що попереджують про наявність ризику або небезпеки;

11) світловий сигнал – це знак, що відтворюється за допомогою пристрою, виготовленого з прозорого світлопроникного матеріалу, освітлювального з середини або з боку задньої стінки таким чином, що створюється враження світлової поверхні;

Commented [user14]: Для кращого узгодження з визначенням, поданим у ст. 2(h) Директиви 92/58/ЄЕС, а також тому, що «додаткові засоби до вказівної дошки» - це не «використання...», а «вказівна дошка, що використовується разом з...».

Commented [LS15]: Слід змінити, тому що знаки використовуються не лише в цілях охорони, а і в превентивних цілях. Це також необхідно для кращого узгодження із 92/58/ЄЕС

Commented [LS16]: Слід змінити, тому що інструкції стосуються не лише «гігієни», вони стосуються «здоров'я», що включає «гігієну»

Commented [LS17]: На роботі, не лише на робочому місці, вони повинні забезпечуватися в інших місцях, які не обов'язково є робочими місцями, як от маршрути пересування, сходи, двері, аварійні та запасні виходи, протипожежне обладнання, робоче обладнання, склади, місця зберігання, паркувальні майданчики, транспортні маршрути і в цілому у робочих зонах.

12) сигнал, поданий за допомогою рук - рухи і (або) положення руками і (або) долонькистей руками у закодованій формі для передачі повідомлення, розпорядження, вказівок працівникам під час виконання ними робіт, пов'язаних з ризиком або небезпекою;

13) словесне повідомлення — словесне повідомлення вказівка у визначеній формі, яка передається із застосуванням людського голосу або за допомогою технічного засобу, що передає людський чи синтезований (штучний) голос;

14) умовне позначення або піктограма — це фігура, яка описує ситуацію або пропонує спеціальне поводження, що використовується на вказівних дошках або освітлюваній поверхні.

Обов'язки роботодавців

57. Роботодавець повинен:

1) забезпечити встановлення знаків безпеки та ~~охорони~~ здоров'я відповідно до Мінімальних вимог до забезпечення знаками безпеки та здоров'я на робочих місцях та Додатків 1-9 до цих вимог, якщо немає можливості усунути або достатньо обмежити небезпеку шляхом застосування ~~засобів-методів~~ колективного захисту або вжиття заходів до організації праці, запровадження безпечних технологічних процесів і методів роботи;

2) брати до уваги оцінку професійних ризиків, яким працівники піддаються або можуть піддаватися, відповідно до положень Закону України «Про безпеку та здоров'я працівників на роботі», яким імплементовано положення Директиви Ради 89/391/ЄЕС від 12 червня 1989 року про запровадження заходів, покликаних заохочувати до покращення безпеки та здоров'я працівників на роботі;

23) без шкоди для з урахуванням мінімальних вимог до знаків, що визначають перешкоди і небезпечні місцезнаходження, а також позначають

Commented [user18]: Для кращого узгодження з визначенням, поданим у ст. 2(п) Директиви 92/58/ЄЕС, тому що це не тільки рух, а може бути й положення. Крім того, це може бути не тільки долоня, а й уся кисть руки.

Commented [user19]: Для покращення послідовності, тому що цей сигнал називають «словесними повідомленнями» (наприклад, у пунктах 2.2.1 і підпунктах 3.1.2., 3.1.3., 3.2.2., 3.2.3. Додатка 1), а не «словесними сигналами». У Директиві 92/58/ЄЕС цей сигнал називають «словесним повідомленням» [див. ст. 2(м)].

Commented [LS20]: Слід змінити, тому що знаки використовуються не лише в цілях охорони, а і в превентивних цілях. Це також необхідно для кращого узгодження із 92/58/ЄЕС

Commented [user21]: Для кращого узгодження зі ст. 3(1) Директиви 92/58/ЄЕС.

Commented [user22]: Для кращого узгодження зі ст. 3(1) Директиви 92/58/ЄЕС і ст. 6(3)(а) Директиви 89/391/ЄЕС. Крім того, цей пункт слід перенести сюди тому, що це положення є більш актуальним, ніж інші положення, що йдуть за ним.

Commented [user23]: Для кращого узгодження зі ст. 3(2) та Додатком V Директиви 92/58/ЄЕС і для ясності.

маршрути руху, встановити у своїх приміщеннях і робочих зонах знаки для автодорожного, залізничного і повітряного транспорту, а також внутрішнього і морського судноплавства, якщо це необхідно для цих видів транспорту.

4) забезпечувати працівникам відповідне навчання та надавати їм відповідні інструкції, зокрема:

i) у вигляді спеціальних вказівок, пов'язаних із **знаками безпеки та охорони здоров'я**, що використовуються на **робочих місцях роботи**;

ii) **ясне значення** знаків безпеки та охорони здоров'я, **що використовуються** на робочих місцях, особливо знаків, які містять слова, а також звичайного і особливого поведіння в зазначених випадках.

5) **надавати** працівникам та/або їх уповноваженим особам інформацію про всі заходи, які **мають уживатися** у зв'язку з **використанням** **знаками** безпеки і **охорони здоров'я**, **використовуваними на роботі**;

6) **проводити** консультації з працівниками та/або з уповноваженими особами з питань безпеки та здоров'я та надавати їм можливість брати участь у прийнятті рішень, пов'язаних з Мінімальними вимогами **до забезпечення знаками безпеки та здоров'я на роботі**, включаючи Додатки 1-9 до них.

Знаки безпеки та охорони здоров'я, що мають використовуватися або вже використовуються

68. Знаки безпеки і **охорони здоров'я**, що вводяться вперше після набуття чинності **Мінімальними вимогами до забезпечення знаками безпеки та здоров'я на роботі**, повинні відповідати мінімальним вимогам, встановленим у Додатках 1 – 9.

79. Знаки безпеки і **охорони здоров'я**, що вже використовуються на **робочих місцях роботи** до набрання чинності **Мінімальними вимогами до забезпечення знаками безпеки та здоров'я на роботі**, повинні відповідати

Commented [LS24]: Вираз “знаки безпеки та охорони здоров'я робочих місцях” слід замінити на “**знаки безпеки та здоров'я на роботі**” з огляду на таке:

1. Знаки безпеки і здоров'я використовуються не лише в цілях охорони, але і в превентивних цілях;
2. Знаки безпеки і здоров'я повинні забезпечуватися не лише на робочих місцях, вони повинні забезпечуватися в інших місцях, як не обов'язково є робочими місцями, як от маршрути пересування, сходи, двері, аварійні та запасні виходи, протипожежне обладнання, робоче обладнання, склади, місця зберігання, паркувальні майданчики, транспортні маршрути і в цілому у робочих зонах
3. Краще узгодити текст із Директивою 92/58/ЄЕС

Commented [user25]: Для кращого узгодження зі ст. 7(2) Директиви 92/58/ЄЕС.

Commented [LS26]: Вираз “знаки безпеки та охорони здоров'я робочих місцях” слід замінити на “**знаки безпеки та здоров'я на роботі**” з огляду на таке:

1. Знаки безпеки і здоров'я використовуються не лише в цілях охорони, але і в превентивних цілях;
2. Знаки безпеки і здоров'я повинні забезпечуватися не лише на робочих місцях, вони повинні забезпечуватися в інших місцях, як не обов'язково є робочими місцями, як от маршрути пересування, сходи, двері, аварійні та запасні виходи, протипожежне обладнання, робоче обладнання, склади, місця зберігання, паркувальні майданчики, транспортні маршрути і в цілому у робочих зонах
3. Краще узгодити текст із Директивою 92/58/ЄЕС

Commented [LS27]: Для кращого узгодження зі ст. 7(1) Директиви 92/58/ЄЕС.

Commented [user28]: Для більшої ясності.

Commented [user29]: Для того, щоб:

1. Видалити «охорона», тому що знаки безпеки використовуються не лише в цілях охорони, а і в превентивних цілях
2. краще розуміти зміст наступних положень. Саме лише використання фрази «Знаки безпеки та здоров'я» не має сенсу, тому що весь текст постанови стосується знаків безпеки та здоров'я. У Директиві 92/58/ЄЕС, наприклад, пп. 8 і 9 були розділені на дві різні статті: ст. 4 (що стосувалася «Знаків безпеки та здоров'я, що використовуються

Commented [LS30]: Видалити «охорони», тому що знаки безпеки та здоров'я використовуються не лише в цілях охорони, а і в превентивних цілях.

Commented [user31]: Для ясності та кращого узгодження з ст. 4 Директиви 92/58/ЄЕС.

Commented [user32]: Для ясності та кращого узгодження з ст. 5 Директиви 92/58/ЄЕС.

Commented [LS33]: Видалити «охорони», тому що знаки безпеки та здоров'я використовуються не лише в цілях охорони, а і в превентивних цілях.

Commented [LS34]: Замінити «на робочих місцях» на «на роботі», тому що знаки безпеки і здоров'я повинні використовуватися не лише на робочих місцях, вони повинні забезпечуватися в інших місцях і для обладнання, що існує і

мінімальним вимогам, встановленим у Додатках 1 – 9 не пізніше ніж через шість місяців з дня набрання чинності Мінімальними вимогами до забезпечення знаками безпеки та здоров'я на роботі.

~~8. Враховуючи оцінку ризиків певних видів діяльності, певним категоріям роботодавців дозволяється замінити повністю, частково або тимчасово світлові позначення та/або акустичні сигнали, передбачені Мінімальними вимогами та додатками до них, альтернативними заходами, що забезпечують аналогічний рівень захисту.~~

~~Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері промислової безпеки, охорони праці, гігієни праці за умови проведення консультацій з відповідними організаціями роботодавців і працівників видає відповідний наказ, який дозволяє заміну на альтернативні заходи.~~

Інші положення

910. Заходи щодо контролю за дотриманням Мінімальних вимог до забезпечення знаками безпеки та здоров'я на роботі здійснює центральный орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю, промислової безпеки, охорони праці, гігієни праці.

1011. Зміни технічного характеру до Додатків 1-9 можуть бути внесені з метою:

1) наближення до відповідних міжнародних і національних стандартів стосовно розроблення та виготовлення знаків або пристроїв безпеки та/або охорони здоров'я на роботі робочих місцях;

2) урахування технічного прогресу, змін міжнародних правил або технічних умов і розвитку знань стосовно знаків безпеки та/або охорони здоров'я на роботі робочих місцях.

Commented [user35]: Цей пункт перенесено вгору (як новий пункт 5), щоб покращити систематику, структуру і чіткість (тому що цей пункт стосується сфери дії та мети постанови) з необхідними змінами для кращого узгодження з ст. 1, 6(1) і 6(3) Директиви 92/58/ЄЕС.

Commented [user36]: Для того, щоб забезпечити узгодженість із формулюванням, передбаченим у ст. 259 і 260 Кодексу законів про працю, як передбачено Розділом VIII «Прикінцеві положення» Закону України «Про безпеку та здоров'я працівників на роботі», а також Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо порядку державного нагляду (контролю) за додержанням законодавства про працю».

Commented [LS37]: Вираз “знаки безпеки та охорони здоров'я на робочих місцях” слід замінити на “**знаки безпеки та здоров'я на роботі**” з огляду на те:
1. Знаки безпеки і здоров'я використовуються не лише в цілях охорони, але і в превентивних цілях;
2. Знаки безпеки і здоров'я повинні забезпечуватися не лише на робочих місцях, вони повинні забезпечуватися в інших місцях, і не обов'язково є робочими місцями, як от маршрути пересування, сходи, двері, аварійні та запасні виходи, протипожежне обладнання, робоче обладнання, склади, місця зберігання, паркувальні майданчики, транспортні маршрути і в цілому у робочих зонах
3. Краще узгодити текст із Директивою 92/58/ЄЕС

Commented [LS38]: Вираз “знаки безпеки та охорони здоров'я на робочих місцях” слід замінити на “**знаки безпеки та здоров'я на роботі**” з огляду на те:
1. Знаки безпеки і здоров'я використовуються не лише в цілях охорони, але і в превентивних цілях;
2. Знаки безпеки і здоров'я повинні забезпечуватися не лише на робочих місцях, вони повинні забезпечуватися в інших місцях, і не обов'язково є робочими місцями, як от маршрути пересування, сходи, двері, аварійні та запасні виходи, протипожежне обладнання, робоче обладнання, склади, місця зберігання, паркувальні майданчики, транспортні маршрути і в цілому у робочих зонах
3. Краще узгодити текст із Директивою 92/58/ЄЕС

Додаток 1
до Мінімальних вимог до
забезпечення знаками
безпеки та охорони
здоров'я на роботі
робочих місцях

ЗАГАЛЬНІ МІНІМАЛЬНІ ВИМОГИ ВІДНОСНО ЗНАКІВ БЕЗПЕКИ ТА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я НА РОБОТІ НА РОБОЧИХ МІСЦЯХ

1. Загальні положення

1.1 Якщо, відповідно до підпункту 1) пункту 75 Мінімальних вимог до забезпечення знаками безпеки та здоров'я на роботі, використання знаків безпеки та/або охорони здоров'я необхідне, то вони мають відповідати спеціальним вимогам, установленим у Додатках 2 – 9.

1.2 У цьому Додатку вводяться такі вимоги, описується різне використання знаків безпеки та/або охорони здоров'я та надаються загальні правила взаємної заміни і сполучення знаків.

1.3. Знаки безпеки та/або здоров'я мають використовуватися тільки для надання повідомлення або інформації, передбачених цими Мінімальними вимогами цією постановою.

1.4. Знаки безпеки слід встановлювати з урахуванням кута зору людини з відповідного положення, а також можливості виникнення перешкод для видимих знаків на легкодоступному, достатньо освітленому місці або поблизу входу в зону небезпеки, або у безпосередній близькості до джерела небезпеки чи об'єкта, який позначається знаком безпеки.

2. Типи знаків

2.1 Постійні знаки.

2.1.1 Постійні вказівні дошки використовуються як знаки заборони, попередження, обов'язкових вимог, місцезнаходження і вказівки аварійних маршрутів і служб першої допомоги.

Commented [LS39]: Вираз "знаки безпеки та охорони здоров'я робочих місцях" слід замінити на "знаки безпеки та здоров'я на роботі" з огляду на таке:

1. Знаки безпеки і здоров'я використовуються не лише в цілях охорони, але і в превентивних цілях;
2. Знаки безпеки і здоров'я повинні забезпечуватися не лише на робочих місцях, вони повинні забезпечуватися в інших місцях, як не обов'язково є робочими місцями, як от маршрути пересування, сходи, двері, аварійні та запасні виходи, протипожежне обладнання, робоче обладнання, склади, місця зберігання, паркувальні майданчики, транспортні маршрути і в цілому у робочих зонах
3. Краще узгодити текст із Директивою 92/58/ЄЕС

Commented [user40]: Слід додати слово «ЗАГАЛЬНІ», як пропонується, тому що у додатках 2-9 наведені «спеціальні вимоги» (як зазначено у п 1.1 розділу 1 Додатка 1 до знаків безпеки та (або) здоров'я (наприклад, до вказівних дошок, знаків на контейнерах і трубопроводах, позначення і розташування устаткування для боротьби з пожежею тощо).

Commented [LS41]: Вираз "знаки безпеки та охорони здоров'я робочих місцях" слід замінити на "знаки безпеки та здоров'я на роботі" з огляду на таке:

1. Знаки безпеки і здоров'я використовуються не лише в цілях охорони, але і в превентивних цілях;
2. Знаки безпеки і здоров'я повинні забезпечуватися не лише на робочих місцях, вони повинні забезпечуватися в інших місцях, як не обов'язково є робочими місцями, як от маршрути пересування, сходи, двері, аварійні та запасні виходи, протипожежне обладнання, робоче обладнання, склади, місця зберігання, паркувальні майданчики, транспортні маршрути і в цілому у робочих зонах

Краще узгодити текст із Директивою 92/58/ЄЕС

Commented [user42]: Тому що номер згаданого пункту змінився.

Commented [user43]: Для більшої ясності.

Commented [LS44]: Видалити «охорони», тому що знаки безпеки та здоров'я використовуються не лише в цілях охорони, а і в превентивних цілях.

Commented [user45]: Для більшої ясності, тому що тут слід згадати не тільки мінімальні вимоги, викладені в Додатку 1, а й текст Мінімальних вимог до забезпечення знаками безпеки та здоров'я на роботі, а також текст інших додатків (2-9) до цієї постанови.

Продовження додатка 1

2.1.2. Вказівні дошки та/або кольорові знаки мають використовуватися для постійного позначення місця і вказівки устаткування для боротьби з пожежею.

2.1.3 Вказівні дошки на контейнерах і трубопроводах мають бути розміщені так, як це зазначено в Додатку 3.

2.1.4. Місця, де є ризик зіткнення з перешкодами або падіння, мають бути оснащені постійним знаком за допомогою використання кольорового знака та/або вказівних знаків.

2.1.5 Маршрути руху повинні чітко позначатися кольором безпеки.

2.2 Тимчасові знаки.

2.2.1. Світлові, звукові сигнали та/або словесні повідомлення мають використовуватися для необхідних випадків, з урахуванням можливостей взаємної заміни і сполучення знаків, як це зазначено в [пункті розділі 3 цього Додатка 1](#), для того, щоб просигналізувати про небезпеку, викликати працівників для виконання спеціальних дій та екстреної евакуації людей.

2.2.2 Керування діями працівників, що проводять роботи, пов'язані з ризиком або небезпекою, у разі необхідності, здійснюється шляхом застосування сигналів, поданих за допомогою рук, та/або [словесних сигналів/повідомлень](#).

3. Взаємозамінні і сполучені знаки

3.1. Будь-який із знаків, зазначених нижче, може бути використаний, якщо вони мають однакову дію:

- [3.1.1.](#) світловий сигнал безпеки або вказівна дошка для зазначення місць, що характеризуються перешкодами або можливими падіннями;
- [3.1.2.](#) світлові сигнали, звукові сигнали та словесні повідомлення;
- [3.1.3.](#) сигнали за допомогою рук або словесні повідомлення.

3.2. Деякі типи позначень можуть використовуватися разом:

- [3.2.1.](#) світлові сигнали та звукові сигнали;
- [3.2.2.](#) світлові сигнали та словесні повідомлення;
- [3.2.3.](#) сигнали за допомогою рук та словесні повідомлення.

4. Інструкції, що поширюються на всі [кольорові знаки, які містять кольори безпеки](#):

Commented [LS46]: Для узгодженості з підпунктом 13 пункту 6 Мінімальних вимог і пун. 6(13) і пунктом 2.2.1., підпунктами 3.1.2., 3.1.3., 3.2.2., 3.2.3. Додатка 1

Commented [LS47]: Для ясності та кращого узгодження з пунктом 2.2.2 Додатка 1 до Директиви 92/58/ЄЕС.

Commented [user48]: Для ясності, тому що інструкції стосуються знаків (які мають кольори), а не самих кольорів.

Продовження додатка 1

Кольори	Зміст або призначення знака	Інструкції і інформація
Червоний	Знак небезпеки	Небезпечний стан
	Попередження про небезпеку	Зупинка, вимикання пристрою аварійного відключення. Евакуація.
	Устаткування для боротьби з пожежею	Позначення і місцезнаходження
Жовтий або помаранчевий	Попереджувачий знак	Бути уважним, вжити заходів обережності. Перевірити.
Синій	Знак обов'язкових дій	Особливе поводження або дія. Надягти індивідуальне захисне спорядження.
Зелений	Аварійний маршрут, позначення першої допомоги	Двері, виходи, маршрути, устаткування, пристрої
	Відсутність небезпеки	Повернення до норми

Commented [user49]: Три рядки цього стовпця слід об'єднати, тому що цей колір стосується одночасно знаків небезпеки, попереджень про небезпеку та устаткування для боротьби з пожежею.

5. На ефективність знака не повинні негативно впливати:

5.1. Присутність іншого емісійного джерела того ж типу, що заважає видимості і чутності, зокрема:

[5.1.1.](#) необхідно уникати розміщення великої кількості знаків занадто близько один від одного;

[5.1.2.](#) не слід одночасно використовувати два світлові сигнали, які, можливо, будуть вносити плутанину;

[5.1.3.](#) світловий сигнал не має використовуватися поблизу іншого аналогічного джерела світіння;

[5.1.4.](#) два звукових сигнали не мають використовуватися одночасно;

[5.1.5.](#) звуковий сигнал не має використовуватися там, де існує занадто сильний навколишній шум;

5.2. Поганий дизайн, недостатня кількість, неправильне розміщення, поганий стан ремонтних робіт або неправильне функціонування знаків або пристроїв, що сигналізують.

Продовження додатка 1

6. Залежно від вимог, знаки і пристрої, що сигналізують, мають підлягати очищенню, технічному обслуговуванню, перевірці, ремонту, регулярно замінюватися для того, щоб вони зберігали властиві їм функціональні якості.

7. Кількість і спосіб розміщення знаків безпеки та ~~охорони здоров'я~~ чи засобів сигналізації мають відповідати масштабів ризиків або небезпек, а також розмірам і конфігурації зони, яку вони мають охоплювати.

Commented [LS50]: Видалити «охорони», тому що знаки безпеки та здоров'я використовуються не лише в цілях охорони, а і в превентивних цілях

8. Знаки безпеки, що потребують певного джерела енергії, мають бути оснащені гарантованим аварійним джерелом на випадок відключення енергопостачання, крім випадків, коли небезпека була усунута шляхом відключення енергопостачання.

9. Перемикання світлового сигналу та/або звукового сигналу вказує момент, коли необхідно почати необхідну дію; знак або сигнал мають залишатися увімкненими протягом того часу, що потрібний для виконання цієї процедури.

10. Світлові та звукові сигнали після завершення дії мають бути негайно приведені у стан готовності.

11. Необхідно перевіряти технічний стан та ефективність функціонування пристроїв для подачі світлових знаків та звукових сигналів перед уведенням їх в експлуатацію, а також після цього через достатньо короткі інтервали.

12. Якщо слух або зір працівників ослаблені, включаючи випадки ослаблення, обумовлені носінням ~~засобів індивідуального захисту~~ ~~індивідуального захисного спорядження~~, необхідно вживати заходи для того, щоб додати або змінити використовувані знаки.

Commented [LS51]: «Індивідуального захисного спорядження» замінити на «засобів індивідуального захисту», щоб краще узгодити з Директивами 89/656/ЄЕС and 92/58/ЄЕС.

13. Площадки, приміщення або спеціально відгороджені місця для зберігання значних кількостей небезпечних речовин або препаратів, мають бути позначені за допомогою відповідного попереджувального знака, зазначеного у ~~пункті підрозділі~~ 3.2. Додатка 2, або позначатися, як описано в пункті 1 Додатка 3, якщо ярлики (маркування) окремих упаковок або контейнерів не відповідає цьому призначенню.

Додаток 2
до Мінімальних вимог до
забезпечення знаками
безпеки та охорони
здоров'я на роботі
робочих місцях

ЗАГАЛЬНІ МІНІМАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ВКАЗІВНИХ ДОШОК

1. Основні Іманентні характеристики

1.1 Форма і колір знаків безпеки мають відповідати вимогам розділу 3 цього Додатка згідно з їх конкретним призначенням (вказівні дошки, що означають заборону, попередження, обов'язкову дію, аварійні виходи/маршрути або протипожежне обладнання).

1.2 Оформлення знаків пожежної безпеки має відповідати чинному Державному стандарту України (ДСТУ ISO 6309:2007 „Протипожежний захист. Знаки безпеки. Форма та колір”).

1.3 Піктограма має бути, по можливості, проста і повинна містити тільки істотні деталі.

1.4 Використовувані піктограми можуть незначно відрізнятися або бути більш докладними ніж ті, які наведені в пункті 3, за умови, що вони передають такий самий зміст і ніякі розходження або адаптація не змінює передане значення.

1.5 Вказівні дошки мають бути виготовлені з матеріалів, стійких до ударів і впливу погодних умов, добре видимими і, за необхідності, виготовленими із застосуванням люмінесцентних фарб, світловідбивних матеріалів, штучного освітлення, з метою забезпечення їх візуалізації.

1.6 Розміри, колористичні й фотометричні характеристики вказівних знаків мають бути такими, щоб вони були легко видні й зрозумілі.

2. Умови використання

2.1 Вказівні дошки, в принципі, мають встановлюватися на підходящій висоті і в положенні, що відповідає прямій поля зору, з урахуванням перешкод,

Commented [LS52]: Вираз “знаки безпеки та охорони здоров'я робочих місцях” слід замінити на “знаки безпеки та здоров'я на роботі” з огляду на таке:

- 1.Знаки безпеки і здоров'я використовуються не лише в цілях охорони, але і в превентивних цілях;
- 2.Знаки безпеки і здоров'я повинні забезпечуватися не лише на робочих місцях, вони повинні забезпечуватися в інших місцях, я не обов'язково є робочими місцями, як от маршрути пересування сходи, двері, аварійні та запасні виходи, протипожежне обладнання, робоче обладнання, склади, місця зберігання, паркувальні майданчики, транспортні маршрути і в цілому у робочих зонах
- 3.Краще узгодити текст із Директивою 92/58/ЄЕС

Commented [user53]: Слід змінити, тому що маються на увазі не «основні» (PRINCIPAL) характеристики або види вказівних дошок, а іманентні, тобто обумовлені внутрішньою природою (невід'ємні, властиві або внутрішні) (INTRINSIC) характеристики.

Продовження додатка 2

що перебувають або в місці доступу в зону, у випадку загальної небезпеки, або в безпосередній близькості від особливої небезпеки або об'єкта, і в добре освітленому, зручному і видному місці.

2.2. Без шкоди для мінімальних вимог безпеки та здоров'я на робочих місцях Фосфоресцентні Фосфоресцентні фарби, матеріали з відбиваючою здатністю, або штучне освітлення мають використовуватися там, де рівень природного світла незначний.

Commented [user54]: Слід змінити, як пропонується, тому що це положення стосується «мінімальних вимог до безпеки та здоров'я у робочих зонах», установлених Директивою Ради 89/654/ЄЕС, з якою Україна також повинна узгодити своє законодавство.

2.3 Вказівна дошка має прибиратися, коли ситуація, для якої вона призначена, перестає існувати.

3. Вказівні дошки, які підлягають використанню

3.1 Знаки заборони:

3.1.1 Знаки заборони мають бути круглої форми з чорною піктограмою на білому фоні, край та поперечина (зліва направо під кутом 45 градусів до горизонталі) - червоні. Червоний колір безпеки має становити не менше 35% загальної площі знака.

3.1.2 Знаки заборони, що підлягають використанню:

Не палити

Паління і відкрите
полум'я заборонене

Немає доступу для
пішоходів

Не гасити водою

Не пити

Немає доступу для сторонніх
осіб

Немає в'їзду для промислового транспорту

Не доторкатися

3.2. Попереджувальні знаки:

3.2.1. Попереджувальні знаки мають бути трикутної форми з чорною піктограмою на жовтому фоні, край - чорний. Жовтий колір безпеки має становити не менш як 50 % загальної площі знака.

3.2.2. Попереджувальні знаки, що підлягають використанню:

Займистий матеріал або висока температура⁽¹⁾

Вибухонебезпечний матеріал

Токсичний матеріал

Корозійний матеріал

Радіоактивний матеріал

Підвішений вантаж

Промислові засоби транспорту

Небезпека: електрика

Загальна небезпека⁽²⁾

(1) За відсутності специфічних знаків для високої температури

(2) Цей знак не використовується для попередження про небезпечні хімічні речовини чи суміші, крім випадків, де цей попереджувальний знак використовується згідно з пунктом 6.2 Додатка 3 для позначення складів небезпечних речовин або сумішей.

Продовження додатка 2

Лазерний промінь

Матеріали, що
окисляються

Неіонізуюче
випромінювання

Сильне магнітне поле

Перешкода

Падіння

Біологічний ризик

Низька температура

Шкідливий або
отруйний матеріал

3.3 Зобов'язувальні знаки

3.3.1 Зобов'язувальні знаки мають бути круглої форми з білою піктограмою на синьому фоні. Синій колір безпеки має становити не менш як 50 % загальної площі знака.

3.3.2 Зобов'язувальні знаки, що підлягають використанню:

Захист очей
Повинен бути одягнутий

Захисна каска
Повинна бути одягнута

Захист вух
Повинен бути одягнутий

Продовження додатка 2

Респіраторне
спорядження
Повинне бути одягнене

Захисні черевики
Повинні бути одягнуті

Захисні рукавички
Повинні бути одягнуті

Захисний комбінезон
Повинен бути одягнутий

Захист особи
Повинен бути одягнутий

Захисний канат
Повинен бути
прив'язаний

Пішоходи повинні користуватися
цією дорогою

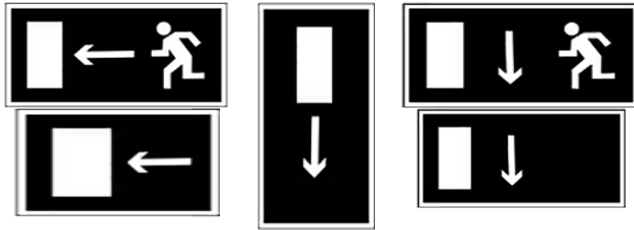
Загальний знак обов'язкового
застосування (може за необхідності
супроводжуватися іншим
позначенням)

3.4 Знаки запасного виходу або першої допомоги:

3.4.1 Знаки запасного виходу або першої допомоги мають бути прямокутної або квадратної форми з білою піктограмою на зеленому фоні. Зелений колір безпеки має становити не менш як 50 % загальної площі знака.

Продовження додатка 2

3.4.2 Знаки запасного виходу або першої допомоги, що підлягають використанню.

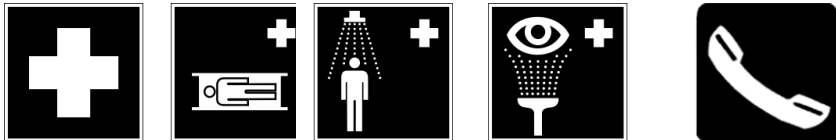

Аварійний вихід/аварійний маршрут

У цьому напрямку

(Додатковий інформаційний знак)

Пункт
першої
допомоги

Носилки

Захищаючий
душ

Промивання
очей

Телефон на
випадок
надзвичайної
ситуації для виходу
чи першої
допомоги

3.5 Знаки пожежної безпеки.

3.5.1 Знаки пожежної безпеки мають бути прямокутної або квадратної форми з білою піктограмою на червоному фоні. Червоний колір безпеки має становити не менш як 50 % загальної площі знака.

3.5.2 Знаки пожежної безпеки, що підлягають використанню:

Пожежний
шланг

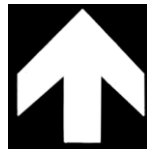
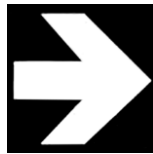
Сходи

Вогнегасник

Екстрений
телефон на
випадок пожежі

У цьому напрямку

(Додаткове інформаційне позначення)

Додаток 3
Мінімальних вимог до
забезпечення знаками
безпеки та ~~охорони~~
здоров'я на ~~роботі~~
~~робочих місцях~~

МІНІМАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ЗНАКІВ НА КОНТЕЙНЕРАХ І ТРУБОПРОВОДАХ

1. Їмності, якими користуються під час проведення робіт із хімічними речовинами, чи сумішами, класифікованими як небезпечні, та ємності, якими користуються для зберігання таких небезпечних речовин або сумішей, разом із видимими трубопроводами, які містять або якими транспортують, такі небезпечні речовини та суміші, повинні маркуватися відповідними піктограмами безпеки відповідно до вимог законодавства про класифікацію, маркування і пакування речовин та сумішей, що встановлюються Кабінетом Міністрів України.

2. Положення цього додатка не поширюються на ~~знаки безпеки для~~ ємностей, які під час роботи використовуються нетривалий час, а також ємностей, вміст яких часто змінюється, за умови здійснення альтернативних достатніх заходів безпеки, зокрема заходів щодо інформування і навчання працівників, які забезпечують такий самий рівень безпеки.

3. Маркування, зазначене у пункті 1 цього Додатка, може:

3.1 замінятися попереджувальними знаками, передбаченими у підрозділі 3.2 Додатка 2, з використанням таких самих піктограм або позначень;

3.2 доповнюватися додатковою інформацією, зокрема назвами та/або хімічними формулами небезпечних речовин або докладною інформацією про їх небезпечний вплив;

3.3 доповнюватися або замінятися при транспортуванні контейнерів на місце роботи відповідними позначеннями, які застосовуються для транспортування небезпечних речовин та препаратів.

4. Там, де це необхідно, позначення, розглянуті у пункті 1 цього Додатка, повинні мати ~~основні іманентні~~ характеристики, зазначені у підпункті ~~1.5 пункту~~ ~~1~~ Додатка 2, а також відповідати умовам використання вказівних знаків, визначених у ~~пункті ще розділі~~ 2 Додатка 2.

Commented [LS55]: Вираз "знаки безпеки та охорони здоров'я робочих місцях" слід замінити на "знаки безпеки та здоров'я на роботі" з огляду на таке:

1. Знаки безпеки і здоров'я використовуються не лише в цілях охорони, але і в превентивних цілях;
2. Знаки безпеки і здоров'я повинні забезпечуватися не лише на робочих місцях, вони повинні забезпечуватися в інших місцях, є не обов'язково є робочими місцями, як от маршрути пересування сходи, двері, аварійні та запасні виходи, протипожежне обладнання, робоче обладнання, склади, місця зберігання, паркувальні майданчики, транспортні маршрути і в цілому у робочих зонах
3. Краще узгодити текст із Директивою 92/58/ЄЕС

Commented [user56]: Слід видалити, тому що передбачений обов'язок щодо маркування (відповідними піктограми – які є знаками безпеки) поширюється на ємності та трубопроводи, а не на самі знаки безпеки.

5. Знак безпеки наноситься на видимій стороні ємності або трубопроводу у негнучкій формі, на самоклеючій основі або у вигляді напису фарбою з достатньою частотою по довжині у такий спосіб, щоб його було добре видно у безпосередній близькості від небезпечних місць (шиберів, місць з'єднання тощо).

6. Площинки, приміщення або спеціально обгороджені місця:

6.1 Площинки, приміщення або спеціально обгороджені місця для зберігання значних кількостей небезпечних речовин або препаратів мають позначатися за допомогою відповідного попереджувального знака, наведеного у ~~підпункті 2 пункту~~підрозділі 3.2 Додатка 2, або позначатися, як описано у пунктах 1-3 цього Додатка, якщо маркування окремих упаковок або контейнерів не відповідає цьому завданню, беручи до уваги ~~підпункт пункт 1.6~~ пункту 1 Додатка 2 відносно розмірів.

6.2 Сховища кількох небезпечних речовин і препаратів можуть позначатися за допомогою попереджувального позначення загальної небезпеки.

6.3 Позначення або маркування, у цьому пункті, мають бути розміщені поблизу місця зберігання або на дверях, що ведуть у приміщення для зберігання.

Додаток 4
до Мінімальних вимог до
забезпечення знаками
безпеки та охорони
здоров'я на роботі
робочих місцях

МІНІМАЛЬНІ ВИМОГИ ДЛЯ ПОЗНАЧЕННЯ МІСЦЯ РОЗТАШУВАННЯ УСТАТКОВАННЯ ДЛЯ БОРОТЬБИ З ПОЖЕЖЕЮ

1. Цей Додаток поширюється на устаткування, що використовується винятково з метою боротьби з пожежею.

2. Устаткування для боротьби з пожежею має виділятися за допомогою особливого кольору самого устаткування і установки позначення його місця розташування та/або за допомогою фарбування спеціальним кольором місць розташування такого устаткування і підходів до них.

3. Колір для позначення цього устаткування – червоний.

4. Площа офарблення в червоні кольори мають бути досить великою, так щоб устаткування можна було легко розрізнити.

5. Для вказівки місцезнаходження цього устаткування повинні використовуватися вказівні дошки, передбачені у підрозділі 3.5 ~~пункті 3~~ ~~пункті 5~~ Додатка 2.

Commented [LS57]: Вираз "знаки безпеки та охорони здоров'я робочих місцях" слід замінити на "знаки безпеки та здоров'я на роботі" з огляду на таке:

1. Знаки безпеки і здоров'я використовуються не лише в цілях охорони, але і в превентивних цілях;
2. Знаки безпеки і здоров'я повинні забезпечуватися не лише на робочих місцях, вони повинні забезпечуватися в інших місцях, зокрема не обов'язково є робочими місцями, як от маршрути пересування, сходи, двері, аварійні та запасні виходи, протипожежне обладнання, робоче обладнання, склади, місця зберігання, паркувальні майданчики, транспортні маршрути і в цілому у робочих зонах
3. Краще узгодити текст із Директивою 92/58/ЄЕС

Додаток 5
до Мінімальних вимог до
забезпечення знаками
безпеки та охорони
здоров'я на роботі
робочих місцях

МІНІМАЛЬНІ ВИМОГИ ДЛЯ ПОЗНАЧЕННЯ ПЕРЕШКОД, НЕБЕЗПЕЧНИХ МІСЦЬ І ШЛЯХІВ ПЕРЕСУВАННЯ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

1. Знаки для позначення перешкод та небезпечних місць

1.1 Місце, в якому існує небезпека падіння, наштотхування на перешкоду або потрапляння під падаючий предмет, позначається похилими чорними і жовтими або червоними і білими смугами однакової ширини, що чергуються та наносяться під кутом 45 градусів.

1.2 Розміри знаків повинні відповідати масштабам перешкоди і місцезнаходження небезпеки.

1.3 Приклад:

2. Позначення шляхів пересування транспортних засобів

2.1 Шляхи, якими пересуваються транспортні засоби у робочих зонах, мають чітко маркуватися суцільними смугами білого або жовтого кольору залежно від кольору підлоги та забезпечувати дотримання безпечної відстані від транспортних засобів, що рухаються по них, до будь-яких предметів або пішоходів.

Commented [LS58]: Вираз "знаки безпеки та охорони здоров'я робочих місцях" слід замінити на "знаки безпеки та здоров'я на роботі" з огляду на таке:

- 1.Знаки безпеки і здоров'я використовуються не лише в цілях охорони, але і в превентивних цілях;
- 2.Знаки безпеки і здоров'я повинні забезпечуватися не лише на робочих місцях, вони повинні забезпечуватися в інших місцях, як не обов'язково є робочими місцями, як от маршрути пересування сходи, двері, аварійні та запасні виходи, протипожежне обладнання, робоче обладнання, склади, місця зберігання, паркувальні майданчики, транспортні маршрути і в цілому у робочих зонах
- 3.Краще узгодити текст із Директивою 92/58/ЄЕС

2.2 Смуги можуть розташовуватися таким чином, щоб позначити необхідну безпечну відстань між транспортними засобами й будь-яким предметом, що може перебуває поблизу, або між транспортними засобами й пішоходами.

2.3 Постійні транспортні шляхи, в прилягаючій зоні ззовні приміщень, слід маркувати у такий самий спосіб, за винятком випадків, коли вони належно огорожені або мають відповідне покриття.

Додаток 6
до Мінімальних вимог до
забезпечення знаками
безпеки та охорони
здоров'я на роботі
робочих місцях

МІНІМАЛЬНІ ВИМОГИ ДО СВІТЛОВИХ СИГНАЛІВ

1. Основні іманентні характеристики

1.1 Світловий сигнал повинен створювати світловий контраст із навколишніми предметами, відповідно до передбачуваних умов використання цього сигналу, не викликаючи при цьому сліпучого блиску, внаслідок надлишкового світла, або не допускаючи поганої видимості через недостатність висвітлення.

1.2 Світна поверхня пристрою для передавання світлового сигналу може бути однокольоровою та/або містити піктограму на певному фоні.

1.3 Єдиний колір світлового сигналу має відповідати вимогам, визначеним у пункті 4 Додатка .

1.4 Якщо знак містить піктограму, вона має відповідати вимогам Додатка 2.

2. Специфічні правила стосовно використання

2.1. Якщо прилад може випромінювати як постійні так і переривисті сигнали, слід використовувати переривистий сигнал для позначення більш високого рівня небезпеки або більш термінової необхідності здійснення належних/вимушених заходів або дій, ніж обумовлено постійним сигналом.

2.2 Окремі переривчасті світлові імпульси повинні мати таку тривалість і частоту, що забезпечують:

2.2.1 однозначне розуміння повідомлення;

2.2.2 запобігання переплутуванню з іншими світловими сигналами або сигналом постійного світла.

Commented [LS59]: Вираз "знаки безпеки та охорони здоров'я робочих місцях" слід замінити на "знаки безпеки та здоров'я на роботі" з огляду на таке:

1. Знаки безпеки і здоров'я використовуються не лише в цілях охорони, але і в превентивних цілях;
2. Знаки безпеки і здоров'я повинні забезпечуватися не лише на робочих місцях, вони повинні забезпечуватися в інших місцях, я не обов'язково є робочими місцями, як от маршрути пересування, сходи, двері, аварійні та запасні виходи, протипожежне обладнання, робоче обладнання, склади, місця зберігання, паркувальні майданчики, транспортні маршрути і в цілому у робочих зонах
3. Краще узгодити текст із Директивою 92/58/ЄЕС

Commented [user60]: Слід змінити, тому що маються на увазі не «основні» (PRINCIPAL) характеристики або види вказівних дошок, а іманентні, тобто обумовлені внутрішньою природою (невід'ємні, властиві або внутрішні) (INTRINSIC) характеристики.

2.3 Якщо переривчастий світловий сигнал застосовується замість переривчастого звукового сигналу або одночасно з ним, переривчастість таких сигналів має бути однаковою.

2.4. Прилад, за допомогою якого подаються світлові сигнали у разі серйозної небезпеки, обов'язково укомплектовується запасними лампами та перебуває під наглядом відповідальних працівників.

Додаток 7
до Мінімальних вимог до
забезпечення знаками
безпеки та охорони
здоров'я на роботі
робочих місцях

МІНІМАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ЗВУКОВИХ СИГНАЛІВ

1. Основні Іманентні характеристики

1.1 Звуковий сигнал має мати:

1.1.1 рівень звуку вищий за рівень шуму на виробництві так, щоб його можна було легко відрізнити і щоб він не становив хворобливого впливу;

1.1.2 тривалість імпульсів переривчастого звукового сигналу та інтервали між імпульсами або групами імпульсів, що відрізняються від інших звукових сигналів ао навколишнього шуму, з тим, щоб бути легко пізнаваними.

1.2 Якщо пристрій може генерувати звуковий сигнал змінної або постійної частоти, то зміна частоти повинна бути використана для сигналу, що вказує на підвищений рівень небезпеки або на більш термінову необхідність належних/вимушених заходів або дій у порівнянні із сигналами стабільної частоти.

2. Правила

2.1 Звуковий сигнал про необхідність евакуації має бути безперервним.

Commented [LS61]: Вираз "знаки безпеки та охорони здоров'я робочих місцях" слід замінити на "знаки безпеки та здоров'я на роботі" з огляду на таке:

1. Знаки безпеки і здоров'я використовуються не лише в цілях охорони, але і в превентивних цілях;
2. Знаки безпеки і здоров'я повинні забезпечуватися не лише на робочих місцях, вони повинні забезпечуватися в інших місцях, як не обов'язково є робочими місцями, як от маршрути пересування, сходи, двері, аварійні та запасні виходи, протипожежне обладнання, робоче обладнання, склади, місця зберігання, паркувальні майданчики, транспортні маршрути і в цілому у робочих зонах
3. Краще узгодити текст із Директивою 92/58/ЄЕС

Commented [user62]: Слід змінити, тому що маються на увазі не «основні» (PRINCIPAL) характеристики або види вказівних дошок, а іманентні, тобто обумовлені внутрішньою природою (невід'ємні, властиві або внутрішні) (INTRINSIC) характеристики.

Додаток 8
до Мінімальних вимог до
забезпечення знаками
безпеки та охорони
здоров'я на роботі
робочих місцях

МІНІМАЛЬНІ ВИМОГИ ДО СЛОВЕСНИХ СИГНАЛІВ ПОВІДОМЛЕНЬ

1. Основні іманентні характеристики

1.1 Словесний зв'язок повідомлення між тим, хто передає сигнал або джерелом повідомлень і одним або більше слухачами повинен мати форму (іноді закодовану) коротких текстів, фраз, груп слів та/або окремих слів.

1.2 Словесні сигнали повідомлення повинні мати лаконічну, просту і зрозумілу форму. Мовні можливості працівника, який передає словесні сигнали повідомлення (передавача), і слухові можливості працівника або працівників (слухача або слухачів), до якого (яких) вони спрямовуються, повинні забезпечувати надійність передавання словесних сигналів повідомлень.

1.3 Словесне повідомлення сигнал може подаватися із застосуванням людського голосу (прямий) або за допомогою технічних засобів, що передають людський чи синтезований голос (непрямий).

2. Специфічні правила стосовно використання

2.1 Для учасників обміну словесними повідомленнями словесного зв'язку обов'язковими є знання мови, якою подаються сигнали, щоб правильно вимовляти або розуміти слова переданого повідомлення, а також відповідна поведінка для забезпечення безпеки і здоров'я.

2.2 У разі, коли словесні сигнали повідомлення застосовуються замість сигналів, поданих за допомогою рук, або додатково до них, потрібно користуватися такими кодовими словами:

Commented [LS63]: Вираз "знаки безпеки та охорони здоров'я робочих місцях" слід замінити на "знаки безпеки та здоров'я на роботі" з огляду на таке:

1. Знаки безпеки і здоров'я використовуються не лише в цілях охорони, але і в превентивних цілях;
2. Знаки безпеки і здоров'я повинні забезпечуватися не лише на робочих місцях, вони повинні забезпечуватися в інших місцях, а не обов'язково є робочими місцями, як от маршрути пересування, сходи, двері, аварійні та запасні виходи, протипожежне обладнання, робоче обладнання, склади, місця зберігання, паркувальні майданчики, транспортні маршрути і в цілому у робочих зонах
3. Краще узгодити текст із Директивою 92/58/ЄЕС

Commented [user64]: Для покращення узгодженості з попереднім використанням терміна «словесні повідомлення» (замість «словесних сигналів»), наприклад: у підпункті 13 пункту 6 Мінімальних вимог та пункті 2.2.1., підпунктах 3.1.2., 3.1.3., 3.2.2., 3.2.3. Додатка 1 до Директиви 92/58/ЄЕС, цей сигнал названо «словесним повідомленням» [див. ст. 2(m)].

Commented [user65]: Слід змінити, тому що маються на увазі не «основні» (PRINCIPAL) характеристики або види вказівних дошок, а іманентні, тобто обумовлені внутрішньою природою (невід'ємні, властиві або внутрішні) (INTRINSIC) характеристики.

Commented [user66]: Для покращення узгодженості з попереднім використанням терміну «словесні повідомлення» (замість «словесних сигналів»), наприклад: у п. 6(13) та розділах 2.2.1., 3.1.2., 3.1.3., 3.2.2., 3.2.3. Додатка 1 до Директиви 92/58/ЄЕС, цей сигнал названо «словесним повідомленням» [див. ст. 2(m)].

Commented [user67]: Через ті самі причини, що й у попередній примітці.

Commented [user68]: Через ті самі причини, що й у попередній примітці.

Commented [user69]: Через ті самі причини, що й у попередній примітці.

Commented [user70]: Через ті самі причини, що й у попередній примітці.

Commented [user71]: Через ті самі причини, що й у попередній примітці.

„старт (початок)”-	для вказівки початку певної дії;
„стоп” -	для переривання або закінчення певної дії;
„кінець” -	для закінчення певної дії;
„вгору” -	для піднімання вантажу;
„вниз” -	для опускання вантажу;
„вперед” - „назад” - „вліво” - „вправо” -	необхідно сполучати із відповідними сигналами, поданими за допомогою рук;
„небезпека” -	для екстреної зупинки або припинення роботи;
„швидко” -	прискорення дій з метою забезпечення безпеки.

Додаток 9
до Мінімальних вимог до
забезпечення знаками
безпеки та охорони
здоров'я на роботі
робочих місцях

МІНІМАЛЬНІ ВИМОГИ ДО СИГНАЛІВ, ЩО ПОДАЮТЬСЯ ЗА ДОПОМОГОЮ РУК

1. Основні Іманентні характеристики

1.1 Сигнали, подані за допомогою рук, мають бути чіткими, простими, виразними, зрозумілими, відрізнятися один від одного і легко виконуватися.

1.2 У разі одночасного використання обох рук для передачі сигналу рухи здійснюються симетрично і призначаються для передавання тільки одного сигналу.

1.3 Використовувані сигнали можуть незначно змінюватися або уточнюватися у порівнянні з тими, які наведені у пункті 3 цього Додатка, за умови, що вони є такими ж виразними і зрозумілими та відповідають наведеним вище вимогам.

2. Специфічні правила стосовно використання

2.1 Особа, що подає сигнали за допомогою рук (далі - сигнальник), повинна використовувати рух рук/кистей рук для подачі маневрених сигналів особі, що приймає сигнали (далі – оператор).

2.2 Сигнальник повинен мати можливість візуально спостерігати за ходом робочого процесу і перебувати поза зоною небезпеки, що може виникнути під час його виконання.

Commented [LS72]: Вираз "знаки безпеки та охорони здоров'я робочих місцях" слід замінити на "знаки безпеки та здоров'я на роботі" з огляду на таке:

1. Знаки безпеки і здоров'я використовуються не лише в цілях охорони, але і в превентивних цілях;
2. Знаки безпеки і здоров'я повинні забезпечуватися не лише на робочих місцях, вони повинні забезпечуватися в інших місцях, я не обов'язково є робочими місцями, як от маршрути пересування, сходи, двері, аварійні та запасні виходи, протипожежне обладнання, робоче обладнання, склади, місця зберігання, паркувальні майданчики, транспортні маршрути і в цілому у робочих зонах
3. Краще узгодити текст із Директивою 92/58/ЄЕС

Commented [user73]: Слід змінити, тому що маються на увазі не «основні» (PRINCIPAL) характеристики або види вказівних дошок, а іманентні, тобто обумовлені внутрішньою природою (невід'ємні, властиві або внутрішні) (INTRINSIC) характеристики.

Продовження додатка 9

2.3 Обов'язками сигнальника є виключно керування маневрами та забезпечення безпеки працівників, що перебувають поблизу.

2.4 У разі коли неможливо виконати умови **під**пункту 2 розділу 2 цього Додатка, додатково залучаються один або кілька сигнальників.

2.5 Виконавець робіт повинен перервати маневр для того, щоб запросити нові вказівки, якщо під час виконання одержаної команди немає можливості забезпечити необхідний рівень безпеки.

2.6. Пристосування. Розпізнавальні елементи

2.6.1 Сигнальник повинен бути легко в-пізнаваним для виконавця робіт.

2.6.2 Сигнальник повинен мати один або кілька відповідних розпізнавальних елементів, наприклад: жилет, шолом, манжети, нарукавну пов'язку, сигнальний жезл.

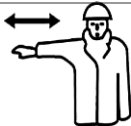
2.6.3 Розпізнавальні елементи мають бути яскравого, бажано однакового для всіх, кольору та використовуватися виключно сигнальником.

Commented [user74]: Має бути «Пристосування», тому що це стосується устаткування, яке має використовувати сигнальник і однією з характеристик якого є те, що воно повинно бути відмітним, щоб сигнальника було легко впізнати.

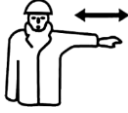
3. Кодові сигнали, подані за допомогою рук, для використання:

Значення сигналу	Опис	Ілюстрація
<u>A.</u> Загальні сигнали		
СТАРТ Увага Чекай наступного сигналу	руки простягнуті горизонтально в обидві сторони, долоні повернені вперед	
СТОП Зупинка Кінець руху	права рука піднята догори, долоня правої руки повернена вперед	

Продовження додатка 9

КІНЕЦЬ Закінчення певної дії	Долоні стиснені на рівні грудей	
<u>Б.</u> Вертикальні рухи		
ВГОРУ	права рука піднята догори, долонею вперед, повільно описує коло	
ВНИЗ	права рука опущена донизу долонею до тулуба, повільно описує коло	
Вертикальна відстань	руки показують відповідну відстань	
<u>В.</u> Горизонтальні рухи		
РУХ ВПЕРЕД	руки, зігнуті з долонями догори, здійснюють повільні рухи в напрямку до тулуба	
РУХ НАЗАД	руки, зігнуті з долонями донизу, здійснюють повільні рухи в напрямку від тулуба	
ВПРАВО з боку сигнальника	права рука, простягнута горизонтально долонею донизу, здійснює неінтенсивні рухи вправо	

Продовження додатка 9

ВЛІВО з боку сигнальника	ліва рука, простягнута горизонтально долонею донизу, здійснює неінтенсивні рухи вліво	
ГОРИЗОНТАЛЬНА ВІДСТАНЬ	руки показують відповідну відстань	
⚠.Небезпека		
НЕБЕЗПЕКА екстрена зупинка	обидві руки підняті догори долонями вперед	
ШВИДКИЙ РУХ	Всі рухи прискорюються	
ПОВІЛЬНИЙ РУХ	Всі рухи сповільнюються	

Додаток 10
до Мінімальних
вимог до
забезпечення
знаками безпеки
та ~~охорони~~
здоров'я на
~~роботі~~ ~~робочих~~
~~місця~~

ТАБЛИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ

між положеннями Директиви Ради 92/58/ЄЕС від 24 червня 1992 року про мінімальні вимоги до забезпечення ~~позначень-знаків~~ безпеки та (або) ~~охорони~~ здоров'я єни на ~~робочому місці~~ ~~роботі~~ й додатками I-IX до неї та положеннями цих Мінімальних вимог та додатками 1-9, що затверджені постановою.

Commented [LS75]: Використати більш точну назву Директиви 92/58/ЄЕС

Директива 92/58/ЄЕС	Постанова КМУ «Про затвердження Мінімальних вимог до забезпечення знаками безпеки та здоров'я на робо т <u>і</u> »
Стаття 1(1)	Пункт 1
Стаття 1(2)	Пункт 4(2)
Стаття 1(3)	Пункт 4(1)
Стаття 1(4)	Пункт 2 1-3
Стаття 2(a)	Пункт 6(4)
Стаття 2(b)	Пункт 6(6)
Стаття 2(c)	Пункт 6(10)
Стаття 2(d)	Пункт 6(7)
Стаття 2(e)	Пункт 6(1)
Стаття 2(f)	Пункт 6(8)
Стаття 2(g)	Пункт 6(2)
Стаття 2(h)	Пункт 6(3)
Стаття 2(i)	Пункт 6(9)
Стаття 2(j)	Пункт 6(14)
Стаття 2(k)	Пункт 6(11)
Стаття 2(l)	Пункт 6(5)
Стаття 2(m)	Пункт 6(13)

Стаття 2(n)	Пункт 6(12)
Стаття 2	Розділ 4
Стаття 3(1)	Пункти 7(1) і 7(2) Розділ 5 пункти 1-3
Стаття 3(2)	Пункт 7(3)
Стаття 4	Пункт 8
Стаття 5	Пункт 9 7
Стаття 6(1) and 6(3)	Пункт 5 Розділ 8
Стаття 7(1)	Пункт 7(4) Розділ 5 пункти 1-3
Стаття 7(2)	Пункт 7(5)
Стаття 8	Пункт 7(6) Розділ 5 пункт 6
Стаття 9	Пункт 11 10
Стаття 10(1)	Пункт 2 постанови
Стаття 10(2)	Пункт 3 постанови
Стаття 11	Пункти 3 і 4 постанови
Стаття 12	
Додаток I	Додаток 1
Додаток II	Додаток 2
Додаток III	Додаток 3
Додаток IV	Додаток 4
Додаток V	Додаток 5
Додаток VI	Додаток 6
Додаток VII	Додаток 7
Додаток VIII	Додаток 8
Додаток IX	Додаток 9
—	Додаток 10

ЛІТЕРАТУРА

- EU, & Ukraine. (2014). Association Agreement between the European Union and its Member States and Ukraine. *Official Journal of the European Union*, L-161(2014-02-29), 1–2137 [Available at: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:22014A0529\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:22014A0529(01)&from=EN)].
- European Council. (1998). Directive 98/24/EC, of 7 April 1998, on the protection of the health and safety of workers from the risks related to chemical agents at work [Available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:01998L0024-20190726&from=EN>].
- European Council. (1992). Directive 92/58/EEC, of 24 June 1992, on the minimum requirements for the provision of safety and/or health signs at work. [Available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:01992L0058-20140325&from=EN>].
- European Council. (1989a). Directive No. 89/391/EEC, of 12 June 1989, concerning the introduction of measures to encourage improvements in the safety and health of workers at work [Available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:01989L0391-20081211&from=EN>].
- European Parliament, & European Council. (2019). Regulation (EC) No. 1272/2008, of 16 December 2008, on classification, labelling and packaging of substances and mixtures (CLP), amending and repealing Directives 67/548/EEC and 1999/45/EC, and amending Regulation (EC) No 1907/2006. [Available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32008R1272&from=EN>].
- European Parliament, & European Council. (2006). Regulation (EC) No. 1907/2006, of 18 December 2006, concerning the Registration, Evaluation, Authorization and Restriction of Chemicals (REACH), establishing a European Chemicals Agency, amending Directive 1999/45/EC and repealing Council Regulation (EEC) No 793/93 and Commission Regulation (EC) No 1488/94, as well as Council Directive 76/769/EEC and Commission Directives 91/155/EEC, 93/67/EEC, 93/105/EC and 2000/21/EC. [Available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:02006R1907-20210101&from=EN>].
- ILO. (2021). *Technical recommendations to the SLS Draft Legal Act “Technical Regulation of Workers’ Safety and Health Signs”*. EU-ILO Project “Towards safe, healthy and declared work in Ukraine”, March 2021 [Available at: https://www.ilo.org/budapest/what-we-do/projects/declared-work-ukraine/WCMS_777237/lang-en/index.htm].
- ILO. (2020a). *Occupational Safety and Health (OSH). On-line training series on International and EU Labour Standards - Background paper*. EU-ILO Project “Towards safe, healthy and declared work in Ukraine” [Available at: https://www.ilo.org/budapest/what-we-do/projects/declared-work-ukraine/WCMS_752049/lang-en/index.htm].
- ILO. (2020c). *Labour Inspection. On-line training series on International and EU Labour Standards - Background paper*. EU-ILO Project “Towards safe, healthy and declared

- work in Ukraine” [Available at: https://www.ilo.org/budapest/what-we-do/projects/declared-work-ukraine/WCMS_751583/lang--en/index.htm].
- ILO. (2019a). *White Paper on EU Directives and Reform of OSH and Labour Relations’ Legislation*. EU-ILO Project “Enhancing the Labour Administration Capacity to Improve Working Conditions and Tackle Undeclared Work” [Available at: https://www.ilo.org/budapest/what-we-do/projects/enhancing-labadmin-ukraine/publications/WCMS_689355/lang--en/index.htm].
- ILO. (2019b). *Roadmap for alignment of the Ukrainian legislation on working conditions with the EU legal framework*. EU-ILO Project “Enhancing the Labour Administration Capacity to Improve Working Conditions and Tackle Undeclared Work” [Available at: https://www.ilo.org/budapest/what-we-do/projects/enhancing-labadmin-ukraine/publications/WCMS_689391/lang--en/index.htm].
- ILO. (2018a). *National Occupational Safety and Health Profile of Ukraine*. EU-ILO Project “Enhancing the Labour Administration Capacity to Improve Working Conditions and Tackle Undeclared Work” [Available at: https://www.ilo.org/budapest/what-we-do/projects/enhancing-labadmin-ukraine/events/WCMS_627038/lang--en/index.htm].
- ILO. (2018b). *Brief notes on the main aspects of the alignment between Ukrainian national legislation and selected EU directives*. EU-ILO Project “Enhancing the Labour Administration Capacity to Improve Working Conditions and Tackle Undeclared Work” [Available at: https://www.ilo.org/budapest/what-we-do/projects/enhancing-labadmin-ukraine/events/WCMS_633189/lang--en/index.htm].
- ILO. (2017). *Guidelines and Recommendations to the Concept on the Reform of the National System for Occupational Risk Prevention and Promotion of OSH*. EU-ILO Project “Enhancing the Labour Administration Capacity to Improve Working Conditions and Tackle Undeclared Work” [Available at: https://www.ilo.org/budapest/WCMS_618934/lang--en/index.htm].
- ILO. (2007). *Safe and healthy workplaces - Making decent work a reality*. Geneva, Switzerland: International Labour Office [Available at: http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_protect/---protrav/---safework/documents/publication/wcms_108634.pdf].
- ILO. (1990). Chemicals Convention, 1990 (No. 170). Geneva, Switzerland: International Labour Office [Available at: https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:C170].
- ILO. (1981). Occupational Safety and Health Convention, 1981 (No. 155). Geneva, Switzerland: International Labour Office [Available at: https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:C155].
- ILO. (1969a). Labour Inspection (Agriculture) Convention, 1969 (No. 129). Geneva, Switzerland: International Labour Office [Available at: https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100::NO:12100:P12100_ILO_CODE:C129:NO].

- ILO. (1969b). Labour Inspection (Agriculture) Recommendation, 1969 (No. 133). Geneva, Switzerland: International Labour Office [Available at: https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:R133].
- ILO. (1947a). Labour Inspection Convention, 1947 (No. 81). Geneva, Switzerland: International Labour Office [Available at: https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:C081].
- ILO. (1947b). Labour Inspection Recommendation, 1947 (No. 81). Geneva, Switzerland: International Labour Office [Available at: https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:::NO:12100:P12100_ILO_CODE:R081:NO].
- ILO. (1923). Labour Inspection Recommendation, 1923 (No. 20). Geneva, Switzerland: International Labour Office [Available at: https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:R020].